

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

طرح اصلاح تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳) قانون
اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴)
قانون اساسی و الحاق دو تبصره به آن

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۰۷۹

تاریخ: ۱۳۹۴/۴/۳۰

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان

طرح اصلاح تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳)
قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم
(۴۴) قانون اساسی و الحاق دو تبصره به آن

استخراج، تنقیح و تدوین:

محمدحسن باقری

بازبینی و نظارت علمی:

مصطفی مسعودیان

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۰۷۹

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۴/۳۰

پژوهشکده شورای نگهبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

۲مقدمه
	طرح اصلاح تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و الحاق دو تبصره به آن
۳مرحله اول
۱۰نظر مرحله (اول) شورای نگهبان
۱۰مرحله دوم
۱۴نظر (مرحله دوم) شورای نگهبان
۱۴مرحله سوم
۱۹نظر (مرحله سوم) شورای نگهبان
۱۹مرحله چهارم
۲۰نظر (مرحله چهارم) شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده و با حفظ اصالت، آن‌ها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

طرح اصلاح تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی و الحاق دو تبصره به آن

مرحله اول

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۲/۷/۲۸

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۲/۸/۱۱

ماده واحده- تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و اصلاحات بعدی آن^(۱) به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۶) و (۷) به آن الحاق می‌شود:

تبصره ۵- سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی آن، به عنوان سازمان توسعه‌ای تعیین می‌شود و امور حاکمیتی آنها مشمول واگذاری نمی‌باشد.

واگذاری شهرک‌ها و نواحی صنعتی به مالکان واحدهای مستقر در آنها کماکان بر طبق قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ انجام می‌پذیرد و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم

۱. ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵

(با اصلاحات بعدی): «ماده ۳- قلمرو فعالیت‌های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در آن دسته از بنگاه‌های اقتصادی که موضوع فعالیت آنها مشمول گروه یک ماده (۲) این قانون است، اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تأسیس مؤسسه و یا شرکت دولتی، مشارکت با بخش‌های خصوصی و تعاونی و بخش عمومی غیردولتی، به هر نحو و به هر میزان ممنوع است.

تبصره (۱)- ...

تبصره (۵)- سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به عنوان سازمان توسعه‌ای تعیین می‌شود و کلیه شرکت‌های استانی تابعه آن مطابق مقررات این قانون مشمول واگذاری می‌باشند. به منظور فراهم نمودن امکانات واگذاری شرکت‌های یادشده، هرگونه فعالیت حاکمیتی غیرقابل واگذاری آنها با تشخیص کارگروه مشترک معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریاست جمهوری، وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معدن و تصویب هیئت وزیران، به سازمان‌های صنایع و معدن استان‌ها و یا سایر دستگاه‌های اجرایی مربوط، نظیر استانداردها منتقل می‌شود.»

توسعه جمهوری اسلامی ایران نسبت به اجرای کامل قانون و انتقال مدیریت به شرکت‌های خدماتی مذکور در قانون فوق اقدام نماید. در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که متقاضی احداث شهرک یا ناحیه صنعتی در زمین شخصی یا دولتی واقع در حریم یا خارج از حریم شهرها می‌باشند، واحدهای تابعه استانی سازمان با رعایت قوانین و مقررات ذی‌ربط مکلف به صدور پروانه برای متقاضی هستند و موظفند ضمن اعمال نظارت، حمایت‌های لازم را به عمل آورند.

در مناطق غیربرخوردار و کمتر توسعه یافته که شهرک‌ها و نواحی صنعتی واگذار نگردیده است و یا در مناطقی که متقاضی غیردولتی برای احداث شهرک‌ها و نواحی صنعتی وجود ندارد، همچنان سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی مربوطه وظیفه ایجاد، خدمات‌رسانی و تأمین زیرساخت‌ها را برعهده دارند.

اساسنامه و ساختار سازمان توسعه‌ای و واحدهای تابعه استانی و تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی، در آیین‌نامه اجرایی این تبصره تعیین می‌شود که حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۶- شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی به عنوان یک واحد پژوهش بنیادی و توسعه‌ای است که در جهت خودکفایی به صورت یک شرکت حاکمیتی فعالیت می‌کند.

الف- دیدگاه مغایرت

- با توجه به اینکه مطابق ذیل تبصره (۵) این مصوبه، اساسنامه و ساختار سازمان توسعه‌ای و واحدهای تابعه استانی بر اساس «آیین‌نامه اجرایی» تعیین می‌شود، این تبصره مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است؛ زیرا اگرچه بر اساس این اصل، مجلس شورای اسلامی می‌تواند اجازه تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها،

مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به دولت بدهد، لکن این امر نمی‌تواند به وسیله «آیین‌نامه» انجام شود. به عبارت دیگر، نمی‌توان مفاد «اساسنامه» را ضمن «آیین‌نامه» ذکر کرد، بلکه از آنجا که مفاد اساسنامه، ماهیت تقنینی دارد باید مستقل از آیین‌نامه و در قالب «قانون» تصویب شود. بنابراین حکم مقرر در این تبصره مبنی بر تعیین مفاد اساسنامه توسط آیین‌نامه مغایر با اصل مزبور است.

- حکم مقرر در تبصره (۵) مبنی بر تعیین مفاد اساسنامه سازمان توسعه‌ای و واحدهای تابعه استانی توسط آیین‌نامه مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است؛ زیرا اگرچه بر اساس این اصل، مجلس شورای اسلامی می‌تواند اجازه تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به دولت بدهد، لکن این امر باید در قالب «اساسنامه» و با رعایت اصل ۷۲ قانون اساسی مبنی بر عدم مغایرت آن با اصول و احکام مذهب رسمی کشور یا قانون اساسی به تشخیص شورای نگهبان به تصویب برسد؛ لذا تعیین اساسنامه نمی‌تواند به وسیله «آیین‌نامه» انجام شود؛ زیرا در این صورت، دولت الزامی به ارسال «آیین‌نامه» به شورای نگهبان ندارد و این امر باعث می‌شود تا این اساسنامه در شورای نگهبان مورد بررسی قرار نگیرد. بنابراین تصویب اساسنامه‌ی شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی در قالب آیین‌نامه‌ی اجرایی مغایر با ترتیب مذکور در اصل ۸۵ قانون اساسی است.

- از آنجا که طبق حکم مقرر در ذیل تبصره (۵) «تفکیک وظایف حاکمیتی از غیرحاکمیتی» توسط آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌شود، تبصره‌ی مزبور مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است؛ زیرا طبق این اصل، مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند؛ از این‌رو، از آنجا که تفکیک وظایف حاکمیتی از غیرحاکمیتی دارای ماهیت تقنینی است، تفویض صلاحیت تعیین آن به دولت از طریق وضع آیین‌نامه‌ی اجرایی مغایر با اصل مزبور است.

- به موجب صدر تبصره (۵)، واحدهای تابعه استانی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران نیز علاوه بر سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به عنوان سازمان توسعه‌ای قلمداد شده و بر این اساس واحدهای استانی مزبور غیرقابل واگذاری خواهند بود؛ در حالی که موضوع فعالیت واحدهای تابعه استانی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران خارج از موارد مذکور در صدر اصل ۴۴ قانون اساسی است. بر این اساس این بخش از تبصره برخلاف جزء (الف) از

بند (۱) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی^(۱) و در نتیجه مغایر با بند (۱) اصل ۱۱۰ قانون اساسی مبنی بر اختیار رهبری در تعیین سیاست‌های کلی نظام است؛ زیرا بر اساس این سیاست‌ها دولت حق ندارد خارج از موارد مذکور در صدر اصل ۴۴، فعالیت اقتصادی اعم از شروع و یا تداوم فعالیت‌های سابق داشته باشد.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- بر اساس اصل ۸۵ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی می‌تواند اجازه تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به دولت بدهد. بر این اساس، فرقی ندارد که آن اساسنامه توسط دولت به شکل مستقل و در قالب «اساسنامه» به تصویب برسد یا اینکه در ضمن «آیین‌نامه اجرایی» یک قانون تصویب شود. به عبارت دیگر، اینکه اساسنامه به چه طریق (اساسنامه مستقل یا آیین‌نامه) به تصویب برسد از مباحث شکلی است نه ماهوی. بنابراین حکم مقرر در تبصره (۵) مبنی بر تعیین مفاد اساسنامه توسط آیین‌نامه مغایرتی با اصل ۸۵ قانون اساسی ندارد.

- از آنجا که اعلام مغایرت مصوبات مجلس با سیاست‌های کلی نظام، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری در صلاحیت شورای نگهبان نیست، این شورا نمی‌تواند بر مطابقت مصوبات مجلس با سیاست‌های کلی نظام نظارت کند. توضیح آنکه بر اساس بند (۲) اصل ۱۱۰ قانون اساسی، نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام تنها در صلاحیت رهبری است که این وظیفه از سوی مقام معظم رهبری به مجمع تشخیص مصلحت نظام واگذار شده است. از این رو، شورای نگهبان نمی‌تواند در این خصوص نظارتی را اعمال کند و تبصره (۵) را مغایر با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بداند.

۱. بند (الف) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۸۴/۳/۱: «الف- سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی:

۱- دولت حق فعالیت اقتصادی جدید خارج از موارد صدر اصل ۴۴ ندارد و موظف است هرگونه فعالیت (شامل تداوم فعالیت‌های قبلی و بهره‌برداری از آن) را که مشمول عناوین صدر اصل ۴۴ نباشد، حداکثر تا پایان برنامه پنج‌ساله چهارم (سالانه حداقل ۲۰ درصد کاهش فعالیت) به بخش‌های تعاونی و خصوصی و عمومی غیردولتی واگذار کند. با توجه به مسئولیت نظام در حسن اداره کشور، تداوم و شروع فعالیت ضروری، خارج از عناوین صدر اصل ۴۴ توسط دولت بنا به پیشنهاد هیئت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت معین مجاز است. اداره و تولید محصولات نظامی، انتظامی و اطلاعاتی نیروهای مسلح و امنیتی که جنبه محرمانه دارد، مشمول این حکم نیست.»

ج- دیدگاه ابهام

- از آنجا که در ذیل تبصره (۵) مشخص نیست «آیین‌نامه اجرایی» چه مواردی را شامل می‌شود و آیا اساسنامه سازمان توسعه‌ای و واحدهای تابعه استانی نیز در این آیین‌نامه گنجانده خواهد شد یا خیر، تبصره مزبور دارای ابهام است.

- از آن جهت که در تبصره (۵) مشخص نیست «تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی» به موجب آیین‌نامه اجرایی است یا قانون، تبصره مزبور واجد ابهام است.

د- تصمیم شورا

ذیل تبصره (۵) اصلاحی، از جهت مواردی که باید به صورت اساسنامه و آیین‌نامه اجرایی به تصویب برسد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

تبصره ۷- سرمایه‌گذاری و مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای کشور در فعالیتهای موضوع گروه (۲) ماده (۲) این قانون در چارچوب قانون تأسیس و اساسنامه آن سازمان‌ها، با رعایت سقف تعیین شده در مورد سهم بازار موضوع تبصره (۱) و بند (ب) ماده (۳) مجاز است، مشروط به اینکه موارد مشارکت و سرمایه‌گذاری در گروه (۲) باشد و مازاد بر سقف تعیین شده برای فعالیتهای این گروه حداکثر ظرف سه سال از شروع بهره‌برداری واگذار شود.

سهم، سهم‌الشرکه و حق تقدم سازمان‌ها در بنگاه‌های موضوع گروه‌های (۱) و (۲) تا هنگامی که واگذار نشده توسط سازمان اداره می‌شود. وجوه حاصل از واگذاری با رعایت مفاد بند (د) سیاست‌های کلی واگذاری اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی^(۱) و ماده (۲۹)

۱. بند (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۸۴/۳/۱:

«د- سیاست‌های کلی واگذاری:

۲- مصارف درآمدهای حاصله از واگذاری:

وجوه حاصل از واگذاری سهام بنگاه‌های دولتی به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در قالب برنامه‌ها و بودجه‌های مصوب به ترتیب زیر مصرف می‌شود:

قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی^(۱) به خزانه واریز می‌شود و هفتاد درصد (۷۰٪) در اختیار سازمان‌های فوق قرار می‌گیرد تا در جهت مشارکت با بخش‌های غیردولتی به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه یافته، تکمیل طرح‌های نیمه تمام، ایفای وظایف حاکمیتی و حوزه‌های نوین یا فناوری پیشرفته و آماده‌سازی بنگاه‌ها جهت واگذاری مصرف شود.

الف- دیدگاه مغایرت

- برخی از موارد مصرف وجوه حاصل از واگذاری‌ها در ذیل تبصره (۷) برخلاف

→

۱-۲- ایجاد خوداتکایی برای خانواده‌های مستضعف و محروم و تقویت تأمین اجتماعی.
۲-۲- اختصاص (۳۰) درصد از درآمدهای حاصل از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی.

۲-۳- ایجاد زیربناهای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته.
۲-۴- اعطای تسهیلات (وجوه اداره شده) برای تقویت تعاونی‌ها و نوسازی و بهسازی بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی با اولویت بنگاه‌های واگذار شده و نیز برای سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در توسعه مناطق کمتر توسعه یافته.»

۱. ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵: «ماده ۲۹- با توجه به بند (د) سیاست‌های کلی، وجوه حاصل از واگذاری‌های موضوع این قانون از جمله شرکت‌های مادر تخصصی و عملیاتی به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در موارد زیر مصرف می‌شود:

۱- ایجاد خوداتکایی برای خانواده‌های مستضعف و محروم و تقویت تأمین اجتماعی
۲- اختصاص سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی، شامل تخفیف‌های موضوع ماده (۳۴) این قانون
۳- ایجاد زیربناهای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته
۴- اعطاء تسهیلات (وجوه اداره شده) برای تقویت تعاونی‌ها و نوسازی و بهسازی بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی با اولویت بنگاه‌های واگذار شده و نیز برای سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در توسعه مناطق کمتر توسعه یافته و تقویت منابع بانک توسعه تعاون
۵- مشارکت شرکت‌های دولتی با بخش‌های غیردولتی تا سقف چهل و نه (۴۹٪) به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه یافته

۶- تکمیل طرح‌های نیمه تمام شرکت‌های دولتی با رعایت فصل پنجم این قانون

۷- ایفاء وظایف حاکمیتی دولت در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و پرخطر

۸- بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده‌سازی بنگاه‌ها جهت واگذاری.»

سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و در نتیجه مغایر با بند (۱) اصل ۱۱۰ قانون اساسی مبنی بر اختیار رهبری در تعیین سیاست‌های کلی نظام است. به عنوان مثال، «ایفای وظایف حاکمیتی و حوزه‌های نوین یا فناوری پیشرفته» خارج از مصارف درآمدهای حاصله از واگذاری موضوع جزء (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی است؛ در حالی که در این تبصره به عنوان یکی از موارد مصرف وجوه حاصل از واگذاری‌ها ذکر شده است.

- به موجب اصل ۷۵ قانون اساسی، طرح‌های قانونی که منجر به افزایش هزینه عمومی می‌شود، در صورتی در مجلس قابل طرح است که در آن، طریق تأمین هزینه جدید مشخص شده باشد. بر این اساس، از آنجا که اختصاص هفتاد درصد از وجوه حاصل از واگذاری‌های مذکور در تبصره (۷) به سازمان‌های توسعه‌ای کشور برای دولت بار مالی و افزایش هزینه‌ی عمومی ایجاد می‌کند و طریق جبران آن در این مصوبه پیش‌بینی نشده است، تبصره‌ی مزبور مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی است.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- تبصره (۷) محل جدیدی جهت مصرف وجوه حاصل از واگذاری‌های مذکور در این تبصره مشخص نکرده و تنها روش مصرف را عوض کرده است. به عبارت دیگر، نوع مصارف این درآمدها، همان محل‌هایی است که در سیاست‌های کلی واگذاری اصل ۴۴ قانون اساسی و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مشخص شده است، بنابراین از آنجا که مصرف این وجوه منجر به کاهش درآمدهای عمومی دولت نشده و برای دولت بار مالی و هزینه‌ی جدید ایجاد نمی‌کند، این تبصره مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی نیست.

ج- دیدگاه ابهام

- منظور از عبارت «با رعایت ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» در تبصره (۷) روشن نیست؛ زیرا این تبصره با ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قابل جمع نمی‌باشد. به عنوان مثال اگر قرار باشد بر اساس ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، (۳۰٪) از درآمدهای حاصله از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی اختصاص یابد و از طرف دیگر، بر اساس این تبصره (۷۰٪) از این درآمدها به سازمان‌های توسعه‌ای اختصاص یابد، برای دیگر موارد مذکور در ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی

اصل ۴۴ قانون اساسی وجهی باقی نمی ماند.

د- تصمیم شورا

در فراز اخیر تبصره (۷) الحاقی، منظور از عبارت «با رعایت ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، روشن نیست و ظاهراً این دو ماده با هم قابل جمع نمی باشند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

نظر مرحله (اول) شورای نگهبان^(۱)

۱- ذیل تبصره (۵) اصلاحی، از جهت مواردی که باید به صورت اساسنامه و آیین نامه اجرایی به تصویب برسد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

۲- در فراز اخیر تبصره (۷) الحاقی، منظور از عبارت «با رعایت ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی»، روشن نیست و ظاهراً این دو ماده با هم قابل جمع نمی باشند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

مرحله دوم

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۲/۸/۲۶

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۲/۹/۶

ماده واحده- تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۶) و (۷) به آن الحاق می شود:

تبصره ۵- سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی آن، به عنوان سازمان توسعه‌ای تعیین می شود و امور حاکمیتی آنها مشمول واگذاری نمی باشد.

واگذاری شهرک‌ها و نواحی صنعتی به مالکان واحدهای مستقر

۱. مندرج در نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۲۱۲۶ مورخ ۱۳۹۲/۸/۱۱ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

در آنها کماکان بر طبق قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ انجام می‌پذیرد و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نسبت به اجرای کامل قانون و انتقال مدیریت به شرکت‌های خدماتی مذکور در قانون فوق اقدام نماید.

در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که متقاضی احداث شهرک یا ناحیه صنعتی در زمین شخصی یا دولتی واقع در حریم یا خارج از حریم شهرها می‌باشند، واحدهای تابعه استانی سازمان با رعایت قوانین و مقررات ذی‌ربط مکلف به صدور پروانه برای متقاضی هستند و موظفند ضمن اعمال نظارت، حمایت‌های لازم را به عمل آورند.

در مناطق غیر برخوردار و کمتر توسعه یافته که شهرک‌ها و نواحی صنعتی واگذار نگردیده است و یا در مناطقی که متقاضی غیردولتی برای احداث شهرک‌ها و نواحی صنعتی وجود ندارد، همچنان سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی مربوطه وظیفه ایجاد، خدمات‌رسانی و تأمین زیرساخت‌ها را برعهده دارند.

تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی و ساختار واحدهای تابعه استانی سازمان، در آیین‌نامه اجرایی این تبصره تعیین می‌شود که حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

الف- دیدگاه مغایرت

- از آنجا که طبق حکم مقرر در ذیل این تبصره «تفکیک وظایف حاکمیتی از غیرحاکمیتی» توسط آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌شود، تبصره‌ی مزبور مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است که مقرر می‌دارد مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند؛ توضیح اینکه تفکیک وظایف حاکمیتی از غیرحاکمیتی باعث می‌شود دامنه‌ی شمول امور قابل واگذاری و استثنائات آن تعیین شود؛ لذا این امر

دارای ماهیت تقنینی است که وفق اصل ۸۵ در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است و بنابراین تفویض آن به دولت از طریق وضع آیین‌نامه‌ی اجرایی مغایر با اصل مزبور است. مجلس می‌تواند با اضافه نمودن عبارت «با توجه به قوانین و مقررات موجود در این زمینه» به این تبصره، اشکال فوق را برطرف کند.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی قبلاً در قوانین مربوطه مشخص شده است و مطابق آیین‌نامه اجرایی تبصره (۵)، این وظایف تنها «اعلام» می‌شود، نه اینکه این امور در آیین‌نامه اجرایی «تعیین» شود؛ به عبارت دیگر، تنها «تفکیک» وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی و ساختار واحدهای تابعه استانی سازمان، در آیین‌نامه‌ی اجرایی تبصره‌ی مذکور تعیین می‌شود، نه اینکه مجلس اختیار «تعیین» امور حاکمیتی و غیرحاکمیتی را به قوه مجریه واگذار کرده باشد. از این‌رو، تفکیک و اعلان نمودن این وظایف، جزء موارد تقنینی نمی‌باشد که مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی، مجلس نتواند آن را به شخص یا هیئتی واگذار کند. بنابراین تبصره‌ی مزبور مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی نیست.

- یکی از کارکردهای آیین‌نامه‌ی اجرایی این است که موارد کلی را که در هر قانونی مورد تصریح قانون‌گذار قرار گرفته است، با ذکر مصادیق، روشن و مشخص کند؛ بنابراین تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی و ساختار واحدهای تابعه استانی سازمان در آیین‌نامه‌ی اجرایی بدین معنا نیست که تمام امور حاکمیتی و غیرحاکمیتی بر اساس آیین‌نامه‌ی اجرایی مصرح در این تبصره مشخص شود، بلکه آیین‌نامه اجرایی، مصادیق و موارد امور حاکمیتی و غیرحاکمیتی را مشخص می‌کند. بر این اساس ذکر مصادیق یک قانون که توسط آیین‌نامه بیان می‌شود، ماهیت تقنینی ندارد که بر اساس اصل ۸۵ قانون اساسی، تنها مجلس شورای اسلامی صلاحیت وضع آن را داشته باشد؛ لذا تبصره‌ی مزبور مغایرتی با اصل ۸۵ قانون اساسی ندارد.

ج- دیدگاه ابهام

- از آنجا که مشخص نیست تبصره (۵) اصلاحی، در صدد تعیین امور حاکمیتی و غیرحاکمیتی است یا تنها در صدد اعلان امور حاکمیتی و غیرحاکمیتی است که در قوانین عادی مشخص شده است، تبصره‌ی مزبور ابهام دارد. به عبارت دیگر، در این تبصره مشخص نیست آیا تعیین ماهیت امور حاکمیتی و غیرحاکمیتی باید به وسیله آیین‌نامه توسط قوه مجریه تعیین شود یا اینکه مجلس در قوانین سابق خود این امور را معین کرده است.

د- تصمیم شورا

- در تبصره (۵) اصلاحی، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، ابهام سابق این شورا از این جهت که مشخص نیست تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی به موجب آیین‌نامه اجرایی است یا قانون، کماکان به قوت خود باقی است؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

* * *

تبصره ۷- سرمایه‌گذاری و مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای کشور در فعالیت‌های موضوع گروه (۲) ماده (۲) این قانون در چارچوب قانون تأسیس و اساسنامه آن سازمان‌ها، با رعایت سقف تعیین شده در مورد سهم بازار موضوع تبصره (۱) و بند (ب) ماده (۳) مجاز است، مشروط به اینکه موارد مشارکت و سرمایه‌گذاری در گروه (۲) باشد و مازاد بر سقف تعیین شده برای فعالیت‌های این گروه حداکثر ظرف سه سال از شروع بهره‌برداری واگذار شود. سهام، سهم‌الشرکه و حق تقدم سازمان‌ها در بنگاه‌های موضوع گروه‌های (۱) و (۲) تا هنگامی که واگذار نشده توسط سازمان اداره می‌شود. وجوه حاصل از واگذاری با رعایت مفاد بند (د) سیاست‌های کلی واگذاری اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی به خزانه واریز می‌شود و هفتاد درصد (۷۰٪) در اختیار سازمان‌های فوق قرار می‌گیرد تا در جهت مشارکت با بخش‌های غیردولتی به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، ایفای وظایف حاکمیتی و حوزه‌های نوین یا فناوری پیشرفته و آماده‌سازی بنگاه‌ها جهت واگذاری مصرف شود.

الف- دیدگاه ابهام

- با وجود حذف عبارت «ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی» از تبصره‌ی مزبور، ابهام سابق شورا مبنی بر تناقض این تبصره با بند (د) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی همچنان به قوت خود باقی است؛ زیرا مثلاً اگر قرار باشد بر اساس بند (۲-۲-)

این قانون، (۳۰٪) از درآمدهای حاصله از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی اختصاص یابد و از طرف دیگر، بر اساس این تبصره (۷۰٪) از این درآمدها به سازمان‌های توسعه‌ای اختصاص یابد، برای سایر موارد مذکور در قانون فوق‌الذکر و جهی باقی نمی‌ماند. بنابراین تبصره‌ی مزبور همچنان واجد ابهام است.

ب- تصمیم شورا

- در تبصره (۷) الحاقی، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، این تبصره با بند (د) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی قابل جمع نمی‌باشد؛ بنابراین ابهام سابق این شورا کماکان به قوت خود باقی است؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

نظر (مرحله دوم) شورای نگهبان^(۱)

۱- در تبصره (۵) اصلاحی، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، ابهام سابق این شورا از این جهت که مشخص نیست تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی به موجب آیین‌نامه اجرایی است یا قانون، کماکان به قوت خود باقی است؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

۲- در تبصره (۷) الحاقی، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، این تبصره با بند (د) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی قابل جمع نمی‌باشد؛ بنابراین ابهام سابق این شورا کماکان به قوت خود باقی است؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

مرحله سوم

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۲/۱۰/۳

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۲/۱۰/۲۵

ماده واحده- تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب

۱. مندرج در نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۲۴۳۴ مورخ ۱۳۹۲/۹/۹ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

۱۳۸۷/۳/۲۵ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۶) و (۷) به آن الحاق می‌شود:

تبصره ۵- سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی آن، به عنوان سازمان توسعه‌ای تعیین می‌شود و امور حاکمیتی آنها مشمول واگذاری نمی‌باشد.

تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی و ساختار واحدهای تابعه استانی سازمان بر اساس مواد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون مدیریت خدمات کشوری صورت می‌گیرد.

واگذاری شهرک‌ها و نواحی صنعتی به مالکان واحدهای مستقر در آنها کماکان بر طبق قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ انجام می‌پذیرد و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نسبت به اجرای کامل قانون و انتقال مدیریت به شرکت‌های خدماتی مذکور در قانون فوق اقدام نماید. در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که متقاضی احداث شهرک یا ناحیه صنعتی در زمین شخصی یا دولتی واقع در حریم یا خارج از حریم شهرها می‌باشند، واحدهای تابعه استانی سازمان با رعایت قوانین و مقررات ذی‌ربط مکلف به صدور پروانه برای متقاضی هستند و موظفند ضمن اعمال نظارت، حمایت‌های لازم را به عمل آورند.

در مناطق غیربرخوردار و کمتر توسعه یافته که شهرک‌ها و نواحی صنعتی واگذار نگردیده است و یا در مناطقی که متقاضی غیردولتی برای احداث شهرک‌ها و نواحی صنعتی وجود ندارد، همچنان سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی مربوطه وظیفه ایجاد، خدمات‌رسانی و تأمین زیرساخت‌ها را برعهده دارند.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره حداکثر ظرف سه‌ماه پس از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و وزارت امور
اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

الف- دیدگاه عدم مغایرت

- با توجه به اینکه طبق تبصره‌ی اصلاحی، تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی بر اساس مواد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون مدیریت خدمات کشوری صورت می‌گیرد، ابهام قبلی شورا مبنی بر مشخص نبودن مرجع تعیین وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی برطرف شده است. همچنین مشخص نبودن خصوصیات و ملاک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی در این دو قانون دلیل بر آن نیست که ایراد قبلی شورا به قوت خود باقی باشد؛ زیرا شورا با ایراد ابهام در مقام آن بوده که تعیین این امور توسط آیین‌نامه اجرایی دولت انجام نشود، بلکه توسط قانون بیان شود تا این تبصره از ایراد مغایرت با اصل ۸۵ قانون اساسی مبنی بر تفویض قانون‌گذاری به غیر، مبرا باشد.

ب- دیدگاه ابهام

- در ماده (۱۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی^(۱) و نیز قانون مدیریت خدمات کشوری حکمی در خصوص چگونگی تفکیک و مرجع تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی وجود ندارد و صرفاً به ذکر خصوصیات امور حاکمیتی اکتفا شده است. از این رو، با وجود اصلاح به عمل آمده، ابهام سابق شورا از این جهت که مشخص نیست تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی به موجب کدام قانون است، کماکان به قوت خود باقی است.

ج- تصمیم شورا

- تبصره (۵)، مغایر با قانون اساسی و موازین شرع شناخته نشد.

۱. ماده (۱۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵: «ماده ۱۳- به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از شرکت‌های دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکت‌هایی که با رعایت ماده (۳) این قانون در بخش دولتی باقی می‌مانند دولت مکلف است:

الف- کلیه امور مربوط به سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی را که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب دولت تعیین می‌شود طی دو سال از تاریخ تصویب این قانون از شرکت‌های دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذی‌ربط محول کند.»

* * *

تبصره ۷- سرمایه‌گذاری و مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای کشور در فعالیت‌های موضوع گروه (۲) ماده (۲) این قانون و در چارچوب قانون تأسیس و اساسنامه آن سازمان‌ها، با رعایت سقف تعیین شده در مورد سهم بازار موضوع تبصره (۱) و بند (ب) ماده (۳) مجاز است، مشروط به اینکه موارد مشارکت و سرمایه‌گذاری در گروه (۲) باشد و مازاد بر سقف تعیین شده برای فعالیت‌های این گروه حداکثر ظرف سه سال از شروع بهره‌برداری واگذار شود. سهام، سهم‌الشرکه و حق تقدم سازمان‌ها در بنگاه‌های موضوع گروه‌های (۱) و (۲) تا هنگامی که واگذار نشده توسط سازمان اداره می‌شود. وجوه حاصل از واگذاری‌ها با رعایت مفاد بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی به خزانه واریز می‌شود و هفتاد درصد (۷۰٪) در اختیار سازمان‌های فوق قرار می‌گیرد.

الف- دیدگاه مغایرت

- مطابق قسمت (۲-۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری‌ها باید به منظور فقرزدایی به تعاونی‌های فراگیر ملی اختصاص یابد، حال آنکه در تبصره (۷) مزبور برای این منظور هیچ درصدی لحاظ نشده است. بر این اساس، از آنجا که مقدار هفتاد درصدی که در اختیار سازمان‌های مذکور در تبصره (۷) قرار می‌گیرد مشخص نیست در چه زمینه‌ای مصرف می‌شود، این تبصره برخلاف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و در نتیجه مغایر با بند (۱) اصل ۱۱۰ قانون اساسی مبنی بر صلاحیت رهبری در تعیین سیاست‌های کلی نظام است.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- از آنجا که سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، یک قانون کلی محسوب می‌شود و وجوه حاصل از واگذاری‌ها را به شکل جزء به جزء مشخص نکرده و تنها سیاست‌های کلی واگذاری را بیان نموده است، مقادیر جزئی باید در قوانین عادی مشخص شود و در کلیات با سیاست‌های ابلاغی مغایر نباشد. مقادیری که در تبصره

(۷) مزبور مشخص شده مربوط به واگذاری سازمان‌های توسعه‌ای است، نه اینکه مربوط به کل واگذاری‌ها باشد تا با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در تعارض باشد. از طرف دیگر، طبق این تبصره، هفتاد درصد از وجوه حاصل از واگذاری باید با رعایت مفاد بند (د) سیاست‌های کلی واگذاری اصل ۴۴ و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در اختیار سازمان‌های توسعه‌ای قرار گیرد. بنابراین تبصره‌ی مذکور مخالفتی با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ نداشته و در نتیجه مغایر با بند (۱) اصل ۱۱۰ قانون اساسی نیست.

ج- دیدگاه ابهام

- در این تبصره، رعایت مفاد بند (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی صرفاً ناظر به واریز وجوه حاصل از واگذاری‌ها به خزانه است، لیکن در مورد اینکه آیا «مصرف این وجوه» نیز باید با رعایت مفاد بند (د) و قانون فوق‌الذکر باشد یا خیر تصریحی وجود ندارد؛ لذا از این جهت ابهام قبلی شورا مبنی بر قابل جمع نبودن این تبصره با سیاست‌های کلی در خصوص موارد مصرف این وجوه کماکان به قوت خود باقی است.

- در این تبصره، با توجه به اینکه در جزء (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، محل‌های مصرف متعددی به‌جز (۳۰٪) بند (۲-۲) این سیاست‌ها در نظر گرفته شده و ظاهراً مصرفی که در این تبصره آمده است برخی از موارد مذکور در بند (د) را شامل نمی‌شود، از این حیث که مشخص نیست آیا از وجوه دریافتی از محل این واگذاری باید برای بقیه مصارف نیز استفاده شود یا خیر، تبصره‌ی مزبور واجد ابهام است.

د- تصمیم شورا

- در تبصره (۷) الحاقی، با توجه به اینکه در جزء (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و چهارم (۴۴) قانون اساسی، محل‌های مصرف متعددی به‌جز (۳۰٪) بند (۲-۲) این سیاست‌ها در نظر گرفته شده و ظاهراً مصرفی که در این تبصره آمده است برخی از موارد مذکور در بند (د) را شامل نمی‌شود، از این حیث که مشخص نیست آیا از وجوه دریافتی از محل این واگذاری باید برای بقیه مصارف نیز استفاده شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد.

نظر (مرحله سوم) شورای نگهبان^(۱)

در تبصره (۷) الحاقی، با توجه به اینکه در جزء (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی، محل‌های مصرف متعددی به جز (۳۰٪) بند (۲-۲) این سیاست‌ها در نظر گرفته شده و ظاهراً مصرفی که در این تبصره آمده است برخی از موارد مذکور در بند (د) را شامل نمی‌شود، از این حیث که مشخص نیست آیا از وجوه دریافتی از محل این واگذاری باید برای بقیه مصارف نیز استفاده شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهار نظر خواهد شد.

مرحله چهارم

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۲/۱۱/۳۰

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۲/۱۲/۷

ماده واحده - ...

تبصره ۷- سرمایه‌گذاری و مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای کشور در فعالیت‌های موضوع گروه (۲) ماده (۲) این قانون در چارچوب قانون تأسیس و اساسنامه آن سازمان‌ها، با رعایت سقف تعیین شده در مورد سهم بازار موضوع تبصره (۱) و بند (ب) ماده (۳) مجاز است، مشروط به اینکه موارد مشارکت و سرمایه‌گذاری در گروه (۲) باشد و مازاد بر سقف تعیین شده برای فعالیت‌های این گروه حداکثر ظرف سه سال از شروع بهره‌برداری واگذار شود. سهام، سهم‌الشرکه و حق تقدم سازمان‌ها در بنگاه‌های موضوع گروه‌های (۱) و (۲) تا هنگامی که واگذار نشده است توسط سازمان توسعه‌ای ذی‌ربط اداره می‌شود. وجوه حاصل از واگذاری‌ها جهت اجرای مفاد بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی به خزانه واریز

۱. مندرج در نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۲۸۲۶ مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۵ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

می‌شود. هفتاد درصد (۷۰٪) وجوه حاصل از واگذاری شرکت‌های وابسته به سازمان‌های توسعه‌ای کشور در اختیار سازمان‌های مذکور برای مشارکت با بخش غیردولتی به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، ایفای وظایف حاکمیتی در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و پر خطر و آماده‌سازی بنگاه‌ها جهت واگذاری مصرف می‌شود.

برای انجام بقیه تکالیف مذکور در بند (د) سیاست‌ها و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، از محل وجوه حاصل از واگذاری سایر شرکت‌ها عمل می‌شود.

الف - دیدگاه عدم مغایرت

- از آنجا که در تبصره‌ی اصلاحی مزبور، محل مصارف وجوه حاصل از واگذاری شرکت‌های وابسته به سازمان‌های توسعه‌ای کشور مشخص شده است، ابهام سابق شورا مبنی بر مشخص نبودن مصرف این وجوه در راستای موارد مذکور در بند (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی برطرف شده است.

ب - تصمیم شورا

- تبصره (۷)، مغایر با قانون اساسی و موازین شرع شناخته نشد.

نظر (مرحله چهارم) شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مجلس در خصوص طرح اصلاح تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و الحاق دو تبصره به آن، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۳۳۰۳ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۰ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نگهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را ایا فو تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطرو و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلو گیری نمایند.

(صحیفه امام ج ۲۱، ص ۴۲۲)

یزوهشگده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir